

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultate de drept din București

V. ANGHELOVICI

ALEX. CERBAN

ALFRED JUVARA

GR. CONDURATU
Consilier la Curtea de Apel
din BucureștiDr. in Drept din Paris
Judecător Tribunalul IlfovDr. in Drept din Paris
Profesor UniversitarDr. in Drept din Paris
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. in drept din Paris, Șeful Statisticii Judiciare

ABONAMENTUL

Un an p. Bănci, Case Comerc. și Autogr. 200 lei

„Magistrați și Avocați . . . 120 „

6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SĂPTĂMÂNĂ
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 13/29 —

A apărut în editura Societății an. *Curierul Judiciar* **Procedura Penală Ungară** cu toate legile în legătură, traduse de d-nii *Romul Pop*, Președinte la Curtea de Apel Tg. Mureș și *Vl. Mavrodineanu*, consilier la aceea curte, însoțite de diferite note explicative.

Lucrarea cuprinde 270 pagini, format mare, și s'a pus în vânzare, pe prețul de **Lei 40.**

Rugăm a ni se trimite listele de abonament semnate, împreună cu sumele încasate prin mandat poștal, spre a se putea expedia volumele celor ce au achitat costul lor.

Numai acele persoane beneficiază de reducerea de preț care au trimis deodată cu listele de abonament și sumele respective.

SUMAR

— Pentru unificarea legislațiunii comerciale. Unele Observațiuni la articolul d-lui I. N. Fișescu, de d-l Cornel Chiseliță, consilier la înalta Curte de Casație;

— Considerațiuni asupra succesiunii „ab intestat”, de d. av. Alex. Em. Lăzărescu;

— Magistratul . . . „sui generis”, de Justus;

JURISPRUDENȚĂ:

— Curtea de Casație s. I: Elena Carp cu Maria Manole și Maria Eftime. (Acțiune de lege din indivizie. Avere rămasă dela părinți. Constatarea primei instanțe ca rămasă dela mamă, iar în apel ca rămasă dela tată. Dacă se poate zice că s'a schimbat în apel cauza acțiunii? Acceptarea tacită a succesiunii. Aprecieri suverană a instanței de fond);

— Casație s. II: Anastase Nicolau cu Sultana zisă Ecaterina Lambra. (Autoritatea lucrului judecat în civil asupra penalului) cu o Notă de d. Profesor Al. Cerban;

— Curtea de apel de prize maritime: Panaioti Varatis, apel contra capturării vasului său „Nicola”. (Hotărârea Trib. de prize maritime e nulă fără participarea ca membru a Președintelui sau Vice-președintelui Camerei de Comerț din Galați. Un vas purtând pavilion bulgăresc, e capturabil. Dacă guvernul Republicii Sovietelor ruse și ucrainiene au caracterul unui guvern de stat?, cu o Notă de d. judecător Virgil Anghelovici.

Rezumatule jurisprudenței Curților de apel și Casație
— Casație I: 1. Casare. Efecte cu privire la motivele admise după cum ele privesc cestine de formă, sau de procedură. Aplicațiune cu privire la art. 151 pr. c.—2. Nemotivarea hotărârilor judecătorești. Aplicațiune cu privire la hotărârile distruse. Art. 123 pr. c. și 82 legea Curții de Casație.

— Casație II: 1. Strămutarea pentru suspiciune legitimă. Cazurile în care se admite.—2. Curtea cu jurai. Infracțiuni conex. Martori. Audiarea lor. Dreptul președintelui Curții de a-i audia până în ultimul moment al închiderii desbaterilor.

— Casație III: 1. Avocat. Patentă. Baza de impunere.—2. Impozit fonciar. Clădiri aparținând comunelor. În ce cazuri sunt scutite de fonciar.

Blok-Notes pentru avocați, magistrați, gretieri, bune pentru notițe zilnice pentru birou, se găsesc de vânzare la Tip. „Curierul Judiciar” PREȚ REDUS 3.50 bucata.

Pentru unificarea legislațiunii comerciale

Unele observațiuni la articolul d-lui

I. N. Fișescu

În „*Curierul Judiciar*” din 19 Septembrie 1920, No. 61-62, a apărut un studiu interesant sub titlul „*Pentru unificarea legislațiunii comerciale*” de d-l I. N. Fișescu. Ideile dezvoltate și concluziunile acestui studiu sunt de aprobat pe deplin. Putem aștepta lamuriri interesante dela proumarea studiului acesta, pe care ne-a promis-o autorul.

Este de recunoscut că o emanațiune a modului liberal de a cugeta și judecăței pricepute a autorului, dacă se declara pentru principiu, că introducerea unei legi nouă trebuie să fie totodată și un progres în dezvoltarea dreptului și că nu este admisibil de a introduce în ținuturile alpite dispozițiile din legi în parte învechite, prin cari s'ar înlătura dispozițiuni mai moderne legilor, cari sunt în vigoare în ținuturile acestea, ce ar fi un regres. Principiul acesta, care pare așa de învederat și natural, nu afla totdeauna recunoașterea ce i se cuvine. Se vorbea chiar, că predecesorul actualului domn Ministru de Justiție s'a purtat cu ideea, de a introduce în mod forțat în Ardeal și în Bucovina legea de procedură penală și Codul penal din vechiul regat, cari legi nu sunt nici mai bune, nici mai noi, decât legile actuale în vigoare în ținuturile acestea.

Este un noroc pentru jurisprudența și pentru liniștea publică în ținuturile alpite că n'a fost realizată ideea aceasta neferică, căci realizarea ei ar fi produs o nemulțumire mare între populațiune și putea cauza chiar turburări foarte grave, fiind că și populațiunea ținuturilor alpite are dreptul de a pretinde, ca să nu se întreprindă asemenea măsuri cu efect adânc fără de a ține seamă de dorințele și trebuințele țării.

Avantagiul ce ar aduce o unificare făcută în acest mod ar fi prea scump plătit cu sacrificiul

și sarcina ce ar trebui să suporte populațiunea provinciilor alipite fiind silită a se deprinde cu o lege, care nu poate să înai aibă o viață îndelungată, căci o reformă radicală legislațiunei noastre nu se va putea evita.

Cetățenii ținuturilor alipite ar fi deci siliți de a trece în decurs de pușini ani, succesiv, prin trei legiuri diferite.

Nu poate să fie dubios, că o unificare rațională nu se poate face în mod forțat și, fără ca să fie combinată cu dânsa o reformă, care să reprezinte totodată și un progres în dezvoltarea istorică a dreptului.

Plecând dela acest punct de vedere cere deci d-l Fintescu cu drept, ca până la elaborarea unei legi generale de lichidare judiciară, legile asupra lichidării și falimentului, în vigoare în ținuturile alipite, să rămăe neatinse, realizând ele un progres, pentru că dispozițiunile lor relativ la lichidarea concursuală judecătorească (faliment) se extind și la patrimoniul celor necomercianți prin existența unei legi concursuale generale pentru comercianți și necomercianți, iar dispozițiunile relative la falimentul comercial formează numai o parte din acea lege.

Trebuie însă de rectificat aceia ce zice autorul la pag. 489 despre legile în vigoare în Bucovina și Ardeal precum și în Banat.

În Bucovina nu e mai mult în vigoare legea concursuală din 25 Decembrie 1868. Ea a fost abrogată și înlocuită prin 3 regulamente noi introduse prin ordonanță împăratească din 10 Decembrie 1914 No. 337 F. I. I. și anume: *Regulamentul de falimente*, *Regulamentul de concordate preventive* și *Regulamentul de contestare*.

Legea concursuală din 25 Decembrie 1868 era bazată pe principiile dreptului francez, care se dezvoltase pe baza codului de comerț simplificând în mod esențial procedura concursului și care a influențat redacțiunea regulamentului prusian de concurs din 8 Mai 1855, care a servit în mare parte ca model pentru legea concursuală din Austria publicată în 25 Decembrie 1868.

Această lege a cauzat însă multă nemulțumire fiind că a exagerat peste măsură principiul domniei creditorilor în procedura de concurs și a restrâns în mod dăunător influența judecătorului asupra cursului procedurii, așteptând prea mult dela spiritul public creditorilor și dela efectele concurenței libere puterilor economice și neprevăzând și urmările desavantajoase ce rezultă din înăbușirea influenței judecătorului.

Experiențele rele făcute au cauzat o mișcare pentru reforma, care avea rezultatul, că după lucrări îndelungate au fost publicate prin ordonanță împăratească din 10 Decembrie 1914, No. 337, F. I. I., cele 3 regulamente sus amintite, care conțin multe reforme radicale.

Normele despre procedura judecătorească în

cazuri de concordate preventive sunt cuprinse într'un regulament deosebit spre a face o distincțiune bătaoare la ochi între procedura de faliment și procedura de concordate preventive în afară de faliment.

Regulamentul de contestare conține normele despre contestarea afacerilor juridice atacabile, făcute în dauna creditorilor, în concurs și în afară de concurs.

Noul regulament de falimente este împărțit în 2 părți; prima parte conține dreptul material în concurs și este împărțită în 3 capitole;

- 1) Despre urmările declarațiunei de faliment;
- 2) Pretențiile în stare de concurs;
- 3) Urmările încetării concursului.

Partea a doua «Despre procedura de concurs» conține normele despre dreptul formal.

În Ardeal și Banat este în vigoare regulamentul de concurs art. de lege XVII ex 1881 și afară de aceasta ordonanța din 15 Noiembrie 1915, No. 4070 Despre concordate preventive.

CORNEL CHISELIȚĂ

Censilier la Înalta Curte de Casație și Justiție

Considerațiuni asupra succesiunei „ab intestat” cu privire la drepturile soțului supraviețuitor

Dreptul francez, ca și legislațiunea noastră, regulează succesiunea «ab intestat» după ordinea presumată a preferințelor ce ar fi avut defunctul, și după afecțiunile sale naturale. În această privință nu mai există azi aproape nici o discuțiune. Majoritatea autorilor, și aceasta o găsim în manualele clasice de drept, — întrebuițează în această privință o locuțiune foarte curentă care zice că: «*Succesiunea ab intestat este testamentul acelor care nu fac testament*».

Idea aceasta nu este o creațiune modernă, ci datează deja cu mult înainte de pregătirea codului Napoleon; ast-fel găsim în expozeul de motive redactat de Treilhard, — unul din colaboratorii codului civil francez — idea care explică fundamentul dreptului de succesiune «ab intestat» și care zice că atunci când legea indică un ordin de succesiune, ea a dispus în locul acelor cari mor fără a fi dispus (!).

(1). Vezi: Fenet t. XII, p. 137 și 170. — Viollet, Histoire du droit français, 2 edit, p. 817 et suiv., in sens contrar. — Ambroise Collin, Revue trimestrielle 1902, p. 261. — E. Valtier, Le fondement du droit successoral en droit français, thèse, Paris, 1902. — Cances, Cours, T. III, No. 995 — 996, etc.

Domnul Profesor D. Alexandresco, în tomul III, partea II a vorbind despre temeiul dreptului de moștenire (pag. 36) se plasează din alt punct de vedere al distincțiunei. D-sa discută chestiunea de a se ști dacă fundamentul succesiunei ab intestat își are temeiul în dreptul natural sau în legea pozitivă, și dintr-o bogată citățiune de autori pe care o face eminentul profesor, reese că ordinea succesiunilor atarnă mai mult de principiile dreptului politic sau civ. (V. Montesquieu, «Esprit des lois», XXVI, cap. 11). În acelaș sens,

Dacă ar fi să analizăm fundamentul succesiunii *ab intestat*, în toate ordinele succesoriale, ar însemna să abordăm un studiu prea lung și prea obositor, împedicați fiind și de lipsa materială de spațiu. Ne vom rezuma numai asupra unui singur punct și anume, relativ la succesiunea soțului supraviețuitor.

Înainte totuși de a intra în examinarea celor ce ne-am propus fie-ne permis să spunem câte-va generalități, pentru înțelegerea celor ce urmează despre drepturile soțului supraviețuitor în legislațiunea franceză și în dreptul nostru.

În art. fr. civ. 767, modificat cu mai multe adăugiri prin legea din 9 Martie 1891, legiuitorul francez a contopit în acest articol unic, coprinzând zece aliniate, tot dreptul succesoral al soțului supraviețuitor. Nu se face mai întâi, nici o deosebire între soț și soție; se cere numai ca soțul supraviețuitor, în momentul deschiderii succesiunii să nu fi fost divorțat și nici să existe o sentință de separațiune de corp pronunțată *contra* acelui soț rămas în viață. Când defunctul nu lasă nici rude în grad succesibil, nici copii naturali, bunurile succesiunii sale trec asupra soțului supraviețuitor *în plină proprietate*; afară de această ipoteză toată succesiunea soțului rămas în viață este o cotă-parte în usufruct. Articolul 767 civ. fr., mai fixează cu multă îngrijire felul în care se va face calculul asupra masei bunurilor existente, deosebind bunurile despre care defunctul a dispus fie prin donațiune, fie prin testament, hotărânicind dreptul de reînțoarcere ale ascendenților precum și dreptul de rezervă. În caz de necăsătorie soțul supraviețuitor pierde usufructul dacă există descendenți ai defunctului. Codul civil român, tratează în art. 679 despre drepturile soțului supraviețuitor, în chipul cel mai laconic, nefăcând nici o distincțiune între bărbat și femeie, deoarece se vorbește în termeni generali despre «soțul rămas în viață nedespărțit». Art. 679 c. civ. rom. corespunde cu aliniatul I. din art. 767 civ. fr. unde în ambele cazuri este vorba de succesiunea în plină proprietate. Art. 684 civ. rom., care n'a mai suferit dela publicarea Codului civil nici o modificare și mai cu seamă nici o adăugire, distinge între soț și soție, și nu acordă un drept de succesiune în uzufruct *decât soției care a supraviețuit*. De ce această distincțiune? Erea firească în țara regimului dotal, acolo un de incapa-

citatea femeiei măritate este mai bine pusă în relief, și unde se da preferință indisponibilității și lipsei de liberă circulațiune a bunurilor, numai pentru a se garanta averea dotală a femeii, erea firească ca această lipsă de egalitate în situații să aibă loc. În Franța unde spiritul de comunitate în interesele familiare a tins către o cât mai strânsă colaborare, acolo, nu s'a făcut nici o distincțiune, în sensul menționat, aci mai sus. E de sperat ca o reformă legislativă să readucă art. 684 la o cât mai bună perfecționare.

Chestiunea principală, care se pune e aceasta: Drepturile soțului supraviețuitor, sânt ele interpretarea tacită a voinței defunctului, ori dimpotrivă rezultatul unei ordine sociale create cu scopul de a rima unor îndatoriri familiare?

Credem că teoria, care sprijinea idea că succesiunea «ab intestat» este testamentul acelora cari nu fac, nu are ce vedea în cazul de față.

Un prim exemplu ne va putea lămurii. O hotărâre din Paris ne relatează cazul următor:

O femeie ceruse separațiunea de corp și după cererea reconvențională și după desbateri, Tribunalul, pronunță separațiunea în *contra* soției. Conform cu art. 767 civ. fr. soția aceasta pierde desigur vocațiunea sa ereditară la succesiunea bărbatului ei.

Soțul, totuși, om indulgent, uitând toate conflictele familiare, și care se vede, mai simțea oare-care afecțiune pentru soția sa, introduce în testamentul său o clauză prin care solicită dela moștenitorii săi să nu țină comp de sentința de separațiune de corp pronunțată în *contra* soției sale; prin urmare să nu țină comp de rigoare art. fr. 767 al. 2.

Jurisprudența a considerat, că moștenitorii se găsesc aci în prezența unei simple obligațiuni naturale, pe care nu sânt obligați să o execute.

Același rezultat s'ar fi produs și în caz de divorț lăsat dar în exemplu care învederează foarte net că art. 767 nu este un text care interpretează voința prezumată a defunctului ci e dimpotrivă un text care stabilește pentru soțul supraviețuitor un drept de natură obiectivă, independent de afecțiunea lui *de cujus*.

Iată un alt caz. Speța e următoarea: (2), O femeie este înlocuită de bărbatul ei donatara asupra bunurilor sale (D. 1906—1—1). Dar se face culpabilă împotriva lui de bătăi și lovituri și este condamnată la opt zile de închisoare corecțională.

Surville, III. No. 8 p. 5. Vezi în sens contrar *T. Huc*, V, 23, p. 31. — D. Alexandresco, în lucrările d-sale nu se ocupă de chestiunea de a se ști dacă succesiunea ab intestat conține în ea presupunția unei afecțiuni tacite a defunctului.

Totuși din bogata bibliografie pe care ne-o pune la îndemână, putem deduce că autorii cari susțin că succesiunea «ab intestat» își găsește fundamentul în legea civilă, sau într-o necesitate politică, sânt de părere că succesiunea ab intestat nu este testamentul persoanelor cari nu fac testamente,

2). *Caen*, 30 iulie 1903, sub Cass. 13 Nov. 1905. Dalloz 1906—1—1 și o notă a d-lui Planiol. S. 1906—1—449 vezi asupra chestiunii. *Pilon* în «Revue trimestrielle de droit civil», 1906, p. 181. — În același sens V. Trib. de Cahors, 25 Avil 1899. *Valenciennes*, 8 Febr. 1904 — *Douai*, 29 Decembre 1904. — Trib. du *Blanc*, 30 april 1895 și nota d lui Lamache. Trib. civ. de *Rennes*, 24 iulie 1905 și cu distincțiunea făcută de Curtea din *Bourges*, 29 Martie 1897 — D. 97—2—302.

După moartea soțului, moștenitorii intentează împotriva soției o cerere de revocare pentru ingratitudine a acelei donațiuni și cer în afară de aceasta, ca pentru același motiv, acea femeie să fie decăzută din dreptul ei de uzufruct succesoral. Curtea, cu multă băgare de seamă a stabilit la judecarea afacerii o distincțiune foarte netă între aplicațiunile articolelor fr. 727 rom. 655 și art. fr. 955 — rom. 831 — socotind că între aceste două articole nu există nici un fel de analogie.

Articolul fr. 727 — rom. 655 se aplică numai relativ la succesiunea *«ab intestat»*, iar art. fr. 955 — rom. 831 se aplică numai în caz de succesiune testamentară.

Intr'adevăr art. (727 fr. 655 rom.) vorbește despre persoanele cari sânt *nedemne* de a succede și prin urmare excluse dela succesiune. Art. fr. 955, rom. 831 vorbește despre donațiunile între vii care se revoacă pentru ingratitudine. Curtea a refuzat dar să admită pretinsa asimilațiune pe care o cereau moștenitorii.

Linile esențiale din această decizie fac să reiasă idea, că soțul supraviețuitor, care a primit dela defunct o liberalitate imputabilă asupra uzufructului său legal, trebuie să fie considerat, că nu a primit nici una, când se găsește privat în virtutea unei cauze posterioare decedului, dar reacționând cu efect retroactiv. Prin urmare, soțul supraviețuitor, care a primit dela soțul său decedat o liberalitate egală, sau superioară uzufructului său legal, în succesiunea soțului său, recâștigă dreptul de a reclama în întregime uzufructul său pe care legea îl atribuie, atunci când această liberalitate îi este ridicată în mod retroactiv, prin efectul unei revocațiuni pentru ingratitudine; — numai ca, faptele de ingratitudine, relevate împotriva sa, să nu constituie o cauză de nedemnitate. Jurisprudența, a aplicat această soluțiune în modul cel mai constant, nu numai în caz de revocare pentru neexecutare de sarcini. Domnul Planiol, în nota care luminează decizia sus menționată precizează asupra acestei chestiuni: Legea din 1891 (adică art. 767) zice d-sa, stabilește un drept de succesiune și cum soțul nu este rezervatar, el poate fi exheredat, fie în mod implicit, fie în mod expres, printr'un testament, dar în afară de această manifestare de voință, soțul supraviețuitor, care ar veni în calitate de succesor *ab intestat*, nu poate să fie privat de dreptul său, decât în virtutea unora din cauzele de nedemnitate prevăzute de art. fr. 727, rom. 655. Existența chiar de acte de ingratitudine suficiente spre a autoriza revocațiunea unei liberalități făcută soțului supraviețuitor, nu antrenează pierderea uzufructului legal, dacă aceste fapte nu constituie o cauză de nedemnitate; ori pe noi ne interesează tocmai exemplul con-

ținut în decizia de față: Lovirile cu rănire cădeau sub prevederile art. fr. 955 — rom. 831 iar nu sub prevederile art. fr. 727, rom. 655.

Iată dar, un exemplu, care întărește cu prisosință teza noastră, și care combate ipoteza că art. fr. 767 — rom. 684, ar fi un text interpretând afecțiunea prezumată a defunctului, căci ce ironie poate fi mai mare decât aceea, în care o soție condamnată la opt zile de închisoare corecțională și care în ceace privește donațiunile între vii este considerată de lege ca incapabilă, să le mai păstreze din cauză de ingratitudine; să rămână în cea-ce privește dreptul ei de succesiune „*ab intestat*” nevătămată, numai din pricina că bătăile cu rănire nu constituiesc un caz de nedemnitate, vizat de art. fr. 727, rom. 655.

Folosim în acest sens, pentru a conchide chiar de cuvintele savantului profesor Planiol, care scrie în nota precitată: „Fără îndoială, e foarte supărător, să vezi o femeie, care a avut o vină mare în contra soțului ei, să păstreze, pentru multă vreme poate, un uzufruct considerabil, asupra bunurilor acestuia, atunci când, în mod foarte just ea se găsește privată de o liberalitate mai întinsă, care-i fusese făcută în contractul ei de căsătorie”.

ALEXANDRU EM. LĂZARESCU

Doctor în Drept dela Paris — Avocat.

Magistrați..... „sui generis”

„Dați Cesarului ce e al Cesarului.....”

Grefierii Curții de Casație sunt considerați de lege ca magistrați, dar tocmai prin aceasta ei sunt puși într'o situațiune morală cu desăvârșire falsă și care—ca atare—, nu e de loc demnă de invidiat.

Asimilați, „în grad și onorariu”, cu magistrații tribunalelor, ei nu sunt priviți de nimeni ca atari, și nu sunt priviți astfel pentru cuvântul foarte simplu, că nu îndeplinesc nici-unul din atribuțiile proprii funcțiunii de magistrat, n'au nimic din suveranitatea acestei funcțiuni și prin urmare nimic din prestigiul ei.

Ei sunt..... grefieri.

Autoritatea și considerațiunea, de care ar trebui să se bucure ca magistrați sunt mule. Avocații și publicul trec dela greșa Tribunalului la aceea a Casației cu aceiași jenă — umii, — cu aceiași lipsă de jenă —, alții — după felul de a fi și birul simt al fiecăruia.

Și e firesc.

Puțin importă gradul, cu care legea a hărăzit într'un colț al ei obscur pe grefierii dela Casație. Pentru toți și pretutindeni, magistratul e magistrat și grefierul, grefier.

Mintea omenească nu poate concepe noțiuni mixte, plătuite din non-sensuri și contradicții.....

Magistratul, care trece în grefa Curții de Casație știe, sau se încredințează repede, că moralmente el suferă o adevărată „capitis diminutio“, o retrogradare a situațiunii lui preeminente dela tribunal sau judecătorii.

De aceea, funcțiunea de grefier la Casație nici nu atrage — cu toată asimilarea ei — pe cei care au îmbrățișat cariera magistraturii, ea nu atrage — în special — pe cei mai buni magistrați, de care Curtea are mai multă nevoie, iar cei cari au primit-o sunt nemulțumiți de ea și dornici de a o schimba, la cea d'întâi ocaziune, cu un loc mai bine văzut, în magistratură, sau cel puțin, mai bine plătit..... aiurea.

Grație acestei stări de lucruri asistăm de câțva timp la o criză a grefei Curții de Casație. Deserțiunile se înmulțesc, fără ca vacanțele ivite să se poată completa.

Iar situația tinde să se înrăutățească și mai mult....

Cu sistemul actualei legi de organizare se va ajunge la consecința — gravă pentru prestigiul Curții de Casație — ca grefa ei, în lipsă de solicitanți capabili, să servească ca loc de refugiu și de plasare a celor d'întâi veniți, fie din magistratură, fie din greșele Curților de apel. Acești indesezirabili, impuși numai de necesitatea de a umple golurile, vor fi asimilați cu grade superioare și vor redacta deciziunile Inaltei Curții....

Această perspectivă e inadmisibilă...

Ea reclamă în mod imperios: sau desființarea „asimilării“, desființarea acestei „magistraturi sui-generis“ dela Curtea de Casație, sau crearea unei situațiuni materiale excepționale a grefierului-magistrat de astăzi.

În prima alternativă, grefierul Curții de Casație trebuie să-și ocupe locul și rangul pe care i le desemnează natura însăși a funcțiunii sale. El trebuie să rămână cu atribuțiunile proprii acestei funcțiuni.

Redactarea deciziunilor urmează a se da în acest caz în sarcina magistraților, a magistraților cari judecă și dau deciziunile. Această rânduială care, de drept, se urmează la toate instanțele judecătorești se impune cu mai multă tărie pentru Curtea supremă. Deciziunile acesteia nu sunt simple acte judecătorești, care după redactarea și semnarea lor se așează în dosarele și rafturile arhivei, necercetate decât de părțile care au interes în cauză, ci sunt monumente tălmăcitoare de drept. Ele dau normele și modul de interpretare a legilor de care se călăuzesc toate celelalte instanțe judecătorești. Se publică într'un buletin oficial, și sunt cercetate, comentate și criticate de juriști. Ele constituiesc un important izvor de consultație pentru doctrină și legislație, etc.

Așa fiind, interesează foarte mult, pe lângă fond, și forma în care sunt îmbrăcate. Și o formă defectuoasă și neisprăvită întunecă fondul și scade din autoritatea, și a deciziei, și a instanței, care a dat-o.

Pentru toate aceste considerațiuni... credem că motivele hotărârilor Curții de Casație trebuie redactate de judecători, iar nu numai revăzute de dânsii, cum se face în sistemul legii de azi, sistem grafic cărui multe decizii slab motivate se strecoară... cu toată vigilența celor cari le controlează.

Să se dea, prin urmare, Cesarului, ce e al Cesarului...

Luându-se grefierilor Casației, atribuțiunea de a redacta deciziunile, le-ar rămâne totuși, — pe lângă atribuțiunile comune tuturor grefierilor, — aceea de a face rapoartele sau dările de seamă asupra stării proceselor cari vin în recurs. El o însărcinare mai potrivită cu puterile lor și cu caracterul funcțiunii ce îndeplinesc.

Tot grefierilor li se va da atribuțiunea foarte importantă de a coordona și sistematiza jurisprudența pentru a o face mai ușor de consultat, de a colabora efectiv la publicarea ei în Buletin. Primul grefier va avea — cum are și prin legea în vigoare — direcțiunea lucrărilor Buletinului.

Pentru coordonarea și sistematizarea jurisprudenței, grefierii fiecărei secțiuni vor fi îndatorați să țină registre sau repertorii alfabeticе asupra chestiunilor rezolvate, de care Curtea să se poată servi în soluționarea celor în curs.

Reduși la rolul lor firesc, de mai sus, grefierii Curții de Casație se vor recruta în mod normal dintre grefieri și ajutorii de grefier ai Curților de apel. Nu se va închide calea nici magistraților dela Tribunal, dar aceștia trebuie să știe și să se mulțumească cu ideea, că venind la grefa Curții de Casație ies din ordinul judecătoresc și intră în rândul grefierilor.

Ori cum vor fi recrutați, grefierii Curții de Casație vor avea o pozițiune preponderentă față de grefierii celor alte instanțe. Li se vor fixa onorarii mai mari în raport cu pozițiunea și rangul lor. Vor beneficia de inamovibilitate, înaintării pe loc și de tot ce s'ar găsi necesar pentru buna lor organizare; dar asimilarea cu magistrații trebuie să dispară, căci — repet — nimeni nu se poate împăca cu ideea, că e judecător, președinte sau prim președinte de tribunal, ca grad, și grefier, ca funcțiune, fie el chiar la Curtea de Casație.

* * *

Dacă totuși, Inalta Curte, care are cuwânt pre-cumpănit în cestiuni ce privesc organizarea sa, găsește necesar să aibă grefieri-magistrați pentru redactarea deciziunilor, și nu dintre... indesezirabili, ci din elementele bune, trebuie — pentru a eși din impasul de azi — să ceară organelor competente, ca să creeze grefierilor săi o situațiune materială excepțională, care, pe de-o parte să compenseze, pe cât e cu putință, inconvenientele situațiunii lor morale umilitoare, iar pe de alta să atragă și să re-

fină la grefa Curții de Casație dintre cei mai buni magistrați de Tribunale și ocoale.

Să se acorde, bună oară, acestor magistrați nu-miți la grefa Curții de Casație o îndemnizațiune sub formă de diurnă de cel puțin 50% din salariu, pentru că — altfel — în condițiuni materiale egale, nici un magistrat nu va consimți să-și sacrifice independența, autoritatea și prestigiul de care se bucură în funcțiunea sa.

JUSTUS.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența dela 23 Februarie 1920

Președinția d-lui G. V. BUZDUGAN, Președinte

Elena Carp cu Maria Manole și Maria Eftimie

Decizia No. 57

Acțiune de esire din indiviziune. — Nu se schimbă cauza acțiunii în apel, atunci când esirea din indiviziune a fost cerută susținându-se că imobilul a aparținut ambilor părinți, la tribunal s'a susținut și dovedit că aparținuse numai unuia din ei, iar la apel s'a dovedit că a aparținut celui alt.

Acceptarea tacită a succesiunii. — Cestiune de apreciere suverană a instanței de fond.

1. In caz când esirea din indiviziune asupra unui imobil a fost cerută susținându-se în acțiune că el este avere rămasă dela ambii părinți ai comostenitorilor, nu se schimbă cauza acțiunii când în apel se dovedește că în realitate acest imobil nu a aparținut părintelui prevăzut în sentința tribunalului, cum se dovedise în urma modificării acțiunii, ci celui altă pârinte. Acesta cu atât mai mult când pârâutul dela început a susținut în sensul dovedit la Curtea de Apel.

2. Instanțele de fond sunt în drept a aprecia în mod suveran dacă un act poate fi considerat sau nu ca o acceptare tacită a unei succesiuni.

Sau ascultat d-nii avocați C. Diaconu și Popovici în susținerea recursului și d-l avocat Ion S. Codreanu în combateri.

Curtea, Deliberând,

Asupra recursului făcut de Elena Carp contra de ciziei No. 2s/919, a Curții de Apel Galați, s. I, dată în cauză cu intimatele Maria Manole și Maria Eftimie.

Văzând motivul I de recurs :

«Exces de putere și violarea art. 327 c. proc. civilă.

«Reclamanta Maria Anton Ioan Manole prin concluziile puse la prima instanță a cerut împărțirea imobilului din str. Principesa Maria No. 134 din Galați în trei părți egale ca fiind avere rămasă pe urma mamei sale, deci purtându-se ca succesoare a mamei sale. Și tribunalul hotărâște în acest sens, Curtea găsește că imobilul este al tatălui lor și totuși menține hotărârea tribunalului, comitând prin aceasta un exces de putere și violarea a art. 327 c. p. civilă pentru motivul că în prima instanță Maria Anton Manole apare în calitate de moștenitoare a mamei, cauza juridică adică principiiu generator a dreptului pretins în prima instanță de reclamanta Maria Manole, era dreptul succesoral născut în persoana sa prin moartea mamei sale Zoia Arhip, obiectul cererii puse în concluzii era la prima instanță împărțirea unui imobil din str. Principesa Maria No. 134 din Galați rămasă dela mama sa Zoia Arhip, ori dovedindu-se în apel că imobilul este al tatălui reclamantei Toader Arhip, întreaga

situație juridică a reclamantei se schimbă; ea nu mai poate pune concluzii în apel, decât îmbrăcându-se cu haina de calitate de moștenitoare a tatălui, cauza juridică, principiiu generator al dreptului nu poate fi decât dreptul succesoral născut în persoana sa prin moartea tatălui și nu a mamei, iar obiectul nu poate fi decât împărțirea unui imobil dela tată, iar nu dela mamă; și dacă toate acestea de mai sus până la evidență sunt și au fost dovedite înaintea Curții de Apel din Galați, a se menține sentința de partaj a tribunalului Covurlui No. 12, Proces-verbal No. 1755 din 6 Apr. 1918, este a contraveni art. 327 pr. civilă și a nesocoti marea principiiu al beneficiului celor 2 instanțe, care a născut textul art. 327 pr. civ., călcat de Curtea de Apel din Galați prin decizia ce recurăm».

Având în vedere decizia atacată cu recurs din care se constată că înaintea Tribunalului Covurlui s. II.^a intimată Maria Manole a cerut împărțirea între dânsa și surorile sale Maria Iftimie și recurenta Elena Carp a averii rămasă dela părinți lor, compusă dintr-o casă în Galați str. Principesa Maria 134. că înaintea Tribunalului, ridicându-se discuție între comostenitoare dacă casa provine dela tatăl sau mama lor, intimată Maria Iftimie susținând că-i dela tatăl lor comun, iar intimată de atunci Elena Carp că-i dela mama lor, s'a incuviințat esirea din indiviziune; că făcându-se apel de Elena Carp, aceasta a dovedit contrar celor ce singură a susținut la Tribunal, — că imobilul face parte din succesiunea tatălui lor, și cere respingerea acțiunii pentru motivul că este schimbată cauza acțiunii în apel, ceiaze nu permite art. 327 Pr. civ.; Curtea respingând această cerere și deci apelul, apelanta Elena Carp a făcut recursul de față prin care susține că se violează art. 327 Pr. civ. schimbându-se în apel cauza acțiunii;

Considerând că este necontestat de părți că toate sunt surori moștenitoare cu drepturi egale atât în averea tatălui cât și a mamei lor, ambii decedați, și că același imobil este de împărțit: casa din Principesa Maria 134;

Considerând că la prima instanță acțiunea reclamantei de atunci Maria Manole, nu avea drept cauză dreptul său de moștenitoare în succesiunea mamei sale ci dreptul, sau de coindivizară asupra imobilului din litigiu rămas pe urma părinților săi decedați, că dacă Tribunalul în urma recunoașterii recurente de azi și contrar recunoașterii celelalte intimatelor Maria Iftimie, a stabilit că imobilul face parte din succesiunea mamei lor comune, iar Curtea în urma schimbării de atitudine a recurente stabilește că imobilul face parte din succesiunea tatălui lor comun, prin aceasta nu însemnează că s'ar schimba cauza acțiunii de față care a fost de la început esirea din indiviziunii asupra imobilului în litigiu rămas pe urma ambilor părinți;

Că chiar dacă s'ar admite contrariul și dacă s'ar considera cauza schimbată față de comostenitoarea Maria Manole, totuși acest lucru nu se poate afirma față de comostenitoarea Maria Iftimie care atât la prima instanță cât și în Apel a susținut că imobilul a rămas pe urma tatălui lor, după cum susține și recurenta în apel și prin acest motiv de recurs; Că motivul de recurs fiind inexact deci în fapt față de această comostenitoare, acțiunea de esire din indiviziune în virtutea principiiului indivisibilității ei cată a fi admisă față de dânsa și deci și față de cealaltă comostenitoare;

Ca deci motivul de recurs e nefondat;

Asupra motivului II de recurs;

«Greșită interpretare și violare a articolui 689 c. civ., și nesocotirea art. 76 din legea timbrului; Art. 689 c. civ. cere din partea eredului să facă un act pe care n'ar putea să-l

facă decât în calitatea sa de erede și care lasă a se presupune neapărat intențiune a sa de acceptare, pentru ca acel erede să se poată prevala de o acceptare de moștenire, ori în speța noastră, dela anul 1878 intimatele Maria Anton Manole și Maria Nicolaie Iftimie nu și-au manifestat vre'o voință de acceptare, simpla îngăduință pe care Onor. Curtea de apel din Galați o presupune că ar fi avut-o intimatele față de mama lor nu constituie o manifestare de voință de accepta o moștenire rămasă de la moartea tatălui lor Teodor Arhip din 1878, Onor Curtea de Apel din Galați secția I-a, comite și un exces de putere invocând îngăduința intimatelor față de mamă, pe când intimatele prin d-l avocat Măgură pretinde că mama intimatelor a stăpânit în numele ei propriu și că ea era proprietară fiindcă murise în acea casă din str. Principea Maria No. 134 iar nici de cum că mama ar fi, stăpânit pentru ele;

Mai mult, se nesocotește art. 76 din legea timbrului care spune că chiar plătind taxa de moștenire nu faci acte de acceptare, ne cum manifestându-și voința de acceptare în mod neindoișos.

Considerând că acceptarea succesiunii se poate face în mod expres și tacit, că aparține instanțelor de fond a aprecia în mod suveran, dacă un act care nu implică prin el însuși în mod necesar acceptarea succesiunii poate fi considerat ca atare sau nu;

Că în cauză, Curtea de fond stabilind că intimatele au îngăduit mamei lor să locuiască în casa părintească până la moartea ei, face o afirmațiune a unui fapt din care deduc intenția lor de a accepta moștenirea, afirmațiune care scapă controlului acestei Inalte Curți, și ca atare mijlocul de recurs tras din violarea art. 689 c. civil este nefondat;

Văzând că recurențele renunță la al 3-lea motiv de recurs.

Pentru aceste motive, Curtea respinge;

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 4 Iunie 1919

Președinția d-lui G. STOICESCU, Președinte

Anastase Nicolau cu Sultana zisă Ecaterina Lambru

Decizia penală No. 996

Lucru judecat. — Autoritatea lucrului judecat în civil asupra penalului.

Intru cât în civil partea își conduce singură acțiunea așa cum crede de cuvință și poate prin comună înțelegere să modifice situațiile ce se prezintă spre a fi tranșate, rezultă că sentințele date în materie civilă nu au autoritate de lucru judecat pentru instanțele penale.

Ministerul public trebuie privit ca strein de soluțiunea dată în civil de oarece sentințele au efect numai între părțile litigante. Excepție există numai în cazul când ordinea publică fiind în joc, situația nu poate fi modificată prin tranzacțiunea părților *).

Curtea, Deliberând :

Având în vedere că prin deciziunea supusă recursului, inculpatul recurent Anastase Nicolau, este condamnat la doi ani închisoare corecțională și la 4000 lei despăgubiri civile către reclamanta Sultana zisă Ecaterina C. Lambru, pentru delictul de complicitate la falsificarea unei procuri prin substituie de persoană și pentru faptul că s'a servit de procură falsă în dauna reclamantei de mai sus;

Având în vedere că încetând din viață la Slatina în anul 1907, macedoneanul Costea Lambru, lasă ca legatară universală pe soția sa Ecaterina. În anul 1908, recurentul Anastase Nicolau, chiamă în judecată pe Ecaterina Lambru, spre a-i delasa averea rămasă pe urma defunctului Lambru, formulă cererea în calitate de procurator al mamei defunctului Hrisula Lambru, pe baza unei procuri legalizată la 8 Decembrie 1907, la Ianina. Tribunalul Olt respinge acțiunea, dar Curtea de Apel din Craiova s. II, pe baza răspunsurilor la interogator dată în fața ei de pretinsa mamă a lui Costea Lambru, admite apelul și recunoaște Hrisulei Lambru, dreptul la jumătate din averea defunctului. Identitatea femeii, care s'a prezentat în fața Curții, a fost atestată de martorul Panait Gheorghiu zis Siozos. Pornindu-se proces în fața Trib. Olt, pentru împărțirea averei defunctului, Ecaterina Lambru, la 20 Septembrie 1920, se înscrie în fals în contra procurii cu care se servea Anastase Nicolau, susținând că mama lui Costea Lambru, era decedată cu mult înaintea fiului ei și că o altă persoană s'a prezentat în locul ei când s'a dat procura;

Dealmintrelea se și începuse deja cercetări în această chestiune de judele instructor al Trib. Olt, conform art. 45, în Mai 1912. Neputându-se aduna probe, din cauza războiului balcanic, se clasează afacerea în Mai 1913, dar în Iunie 1913, sosind informațiunile cerute, se deschide acțiune publică împotriva lui Panait Gheorghiu zis Siozos și An. Nicolau. Numiții sunt condamnați de Trib. Olt, cel dintâi pentru că la 8 Dec. 1908 a comis un fals prin substituie de persoane cu ocazia legalizării procurii dată de pretinsa Hrisula Lambru, și pentru mărturie mincinoasă, făcută în fața Curții de Apel din Craiova cu privire la identitatea femeii care se dădea acolo drept Hrisula Lambru, iar Atanase Nicolau este condamnat ca complice la primul fapt și ca vinovat de întrebuințarea cu bună știință a unei procuri false. Anastase Nicolau făcând apel, Curtea din Craiova, prin decizia atacată cu recurs menține calificarea faptelor și reduce pedeapsa aplicată.

Asupra motivului I de casare :

«Exces de putere și violarea art. 186 pr. pen. Instanța de fond mă condamnă, bazându-se în decizia sa pe depoziții de martori ascultați numai la instrucția făcută în cauză, în lanina și fără nici o instrucție dată, nici la prima instanță, nici înaintea Curții da Apel.

«Mai mult încă, întemeindu-se pe aceste depoziții dela instrucție, prin exces de putere și violarea art. 196, care cere numai o instrucție orală ca baza unei condamnări penale, mi-a respins și cererea de a se audia acești martori oral înaintea Curții.

«Ori, probele fiind indivizibile în penal, este constant în doctrină și jurisprudență, că chiar dacă între altele, instanțele de fond se întemeiază în decizia sa și pe acte făcute de instrucție, ea este dată cu violare de lege, deci casabilă, dar mai cu seamă în cazul de față unde o instrucție orală nici n'a avut loc».

Având în vedere că din deciziunea adusă în recurs, rezultă că dispozițiunile art. 186 pr. pen. au fost respectate întrucât instrucția a fost publică și s'a dat cetire tuturor actelor de instrucțiune urmate în cauză, iar părțile și cu Ministerul Public au fost ascultați asupra propunerilor lor în desvoltarea pricinii;

Considerând că este exact că Curtea a avut în vedere și depozițiile unor martori audiați la judecătorul din Ianina, asupra chestiunii «dacă Hrisula Lambru dela care recurentul pretinde că a avut procura incriminată, a murit sau nu înaintea fiului său», totuși Curtea nu și-a sprijinit deciziunea sa în mod determinant numai pe aceste depozițiuni, ci pe o serie întregă de circum-

*) Celelalte chestiuni din hotărâre fiind comune și neinteresând, nu le-am mai semnalat în speță.

stanțe de fapt, din care a găsit presupțiuni grave, precise și concordante, care i-au format convingerea de vinovăția inculpatului: așa fiind, nu se poate susține că deciziunea este dată cu violarea art. 196 pr. pen., întrucât toate acele circumstanțe au fost desbătute oral și public, astfel cum cere zisul text;

Că dispozițiunile articolului precitat relative la ascultarea martorilor, nu sunt obligatorii pentru instanță, întrucât textul prevede formal «că martorii pro și contra vor fi ascultați, dacă cere trebuință», de unde rezultă că oportunitatea audierii lor, este lăsată la suverana apreciere a judecătorilor, care pot refuza ascultarea din nou a martorilor înaintea instanței, când ei fuseseră deja audiați;

Că deciziunea este suficient motivată în această privință, întrucât se face mențiune, că Curtea are elemente suficiente de convingere;

Că, dar, primul motiv e nefondat.

Asupra motivului II de casare:

«Exces de putere și violarea art. 153 pr. pen. Instanța de fond pentru a mă declara culpabil de delictul ce mi se impută, a pus temelie pe depoziții de martori combătute de mine și audiați fără jurământ, ci numai prin strângere de mână, procedură necunoscută și nedovedită ca legală, pe când textul art. 153 cere categoric sub pedeapsă de nulitate prestarea jurământului înainte de audiere a fiecărui martor; astfel, că, decizia dată pe baza unei asemenea mărturii, este casabilă».

Având în vedere că modul de prestare a jurământului constituie o formă de procedură, această formă e cărmuită de legea locului unde martorii au fost audiați;

Că dacă martorii au fost audiați prin strângere de mână, aceasta în lipsă de probă contrarie, denotă că s'a observat legislația locului unde s'au ascultat;

Că, de altfel, neregularitatea modului de audiere a martorilor ascultați în țară străină, nefiind propusă înaintea instanței de fond, această neregularitate este acoperită prin tăcerea părții;

Că, dar, și acest motiv este nefondat;

Asupra motivului III:

«Exces de putere și denaturarea depozițiilor martorilor.

«Instanța de fond invocă depozițiile acestor martori ascultați cu strângere de mână, dar și aceștia nici unul nu vorbește și nici nu pomeneste de numele meu și nici de ceea ce ni se impută că așa fi făcut-o eu; totuși denaturând aceste depoziții instanța de fond, prin exces de putere, imi atribuie mie fapte, care chiar dacă ar fi adevărate, ceace contest încă nu mă privesc pe mine și nu puteam fi eu condamnat pe baza acestor depozițiuni, chiar dacă s'ar considera ca valabil luate aceste depozițiuni».

Considerând că instanța de fond nebazându-și deciziunea sa numai pe depozițiile martorilor audiați la lanina, după cum mai sus s'a specificat, ci pe o serie întreagă de presupțiuni grave și concordante, coroborând faptul morții Hrisuli Lambru înaintea fiului său cu celelalte probe administrate în cauză, a putut deduce din complexul lor culpabilitatea recurentului;

Că dar, nu poate fi vorba de denaturare de probe, ci de simple constatări de fapt care scapă controlului acestei Înalte Curți;

Asupra motivului IV:

«Omisune esențială. Am cerut înaintea Curții că în afară de martorii audiați în mod neregulat la lanina, să fie citați martorii ce au depus aci, la Curtea de apel, cu ocazia judecării procesului civil dintre noi, pentru a dovedi nevinovăția mea. Curtea omite cu totul a se pronunța asupra cererii mele și omisiunea este esențială, căci dovada cerută de mine era admisibilă și examinată de Curte, se ajungea la o altă soluție a pricinii».

Considerând că din deciziunea Curții de fond nu se constată că recurentul ar fi făcut o cerere formală de a i se audia martorii ce pretinde prin motivul de ca-

sare, ci a afirmat numai că ar putea dovedi buna sa credință cu acei martori;

Că, în această condițiune, nu se poate susține că instanța a comis o omisiune esențială asupra unei cereri pe care partea nu o formulează;

Că, de altfel, instanța de fond se ocupă în unul din considerente și de temeinicia arătării martorilor audiați în procesul civil, pentru a stabili identitatea persoanei ce s'a înfățișat acolo sub numele Hrisuli Lambru, și constată că acel care a afirmat identitatea acelei persoane, era însăși Panait Gheorghiu, autorul procurii false, împreună cu un alt martor de ocazie, Panait Steriu, persoane interesate în cauză;

Că, dar, inutilitatea audierii zișilor martori apare evidentă, din însăși considerentele instanței de fond;

Că, și acest motiv cătă a se respinge;

Asupra motivului V:

«Omisune esențială. Intre alte apărări ale mele ce am invocat pentru stabilirea nevinovăției mele, am prezentat și invocat și certificatele legalizate de doi Mitropoliți, care dovedeau existența femeii Hrisula Lambru;

«Instanța de fond omite cu totul de a se pronunța asupra acestor certificate cu cari dovedeam contrariul celor ce se susțineau de inexistența acestei femei, fapt hotărâtor în acest proces. Omisunea, este esențială, căci dacă Curtea examina și discuta valoarea acestor certificate, de sigur că soluțiunea Curței era altă».

Având în vedere că Curtea de Apel nu omite în deciziunea dată de a se ocupa de actele depuse de recurent în apărare, ci înlătură acele acte ca netemeinice, pe baza constatărilor de fapt, contrarii celor ce se menționa în acte;

Că, în adevăr, deși acele acte se văd eliberate din comuna Raicu (Macedonia), Curtea constată din chiar recunoașterea recurentului Anastase Nicolau că el n'a fost niciodată în acea comună și nu cunoaște pe nimeni; că, apoi, printre semnatarii certificatelor, figurează și al doilea inculpat Panait Gheorghiu, care a fugit din țară și care nelișit se vede trecut în toate actele numite a servi ca dovezi în descărcarea lui Nicolau și a-i ușura poziția;

Că aceste constatări de fapt scapă de sub controlul Înaltei Curți și dar și acest motiv este nefondat;

Asupra motivului VI:

«Exces de putere, eroare grosieră și violarea art. 594 pr. pen. Am invocat prescripția și instanța de fond o respinge pe motiv că nu au trecut acei cinci ani prevăzuți de art. 594 pr. pen.; or, examinându-se actele din dosar, se constată că dela pretinsa comitere a delictului ce mi se impută și până la deschiderea acțiunii publice a trecut mai mult de cinci ani și numai printr-o eroare grosieră și prin exces de putere și violarea art. 594, care cere ca întreruperea de prescripție, nu cercetări cum cere Curtea, ci acte de instrucție sau urmărire, adică acțiunea publică, s'a respins prescripția invocată de mine».

Având în vedere că din deciziunea Curții rezultă că Ecaterina Lambru, în procesul pentru împărțeală, declarând în fals, procura de care se servea recurentul, afacerea a fost trimisă la instrucție; că, aci, neputându-se aduna probe suficiente, afacerea a fost clasăată, din ordinul Procurorului General; că, peste câțva timp, descoperindu-se fapte noi despre falsitatea procurii, vânzarea a fost suspendată, iar afacerea trimisă din nou la instrucție;

Considerând că instanța de fond constată că prescripția delictului a fost întreruptă, deoarece procura a fost confecționată la 8 Decembrie 1907, iar acțiunea, intentată pe baza ei, la 8 Ianuarie 1908 și că cercetările penale au început în Aprilie și în Noembrie 1912, deci înaintea împlinirii termenului de 5 ani pentru prescripție;

Considerând că acțiunea publică pentru delict se prescrie prin 5 ani trecuți dela ziua comiterii lor, dacă în acest timp nu s'a făcut nici un act de instrucțiune, sau de urmărire, iar când aceste acte le vor fi făcut, atunci termenul de 5 ani curge din ziua efectuării celui ultim act, fără să se fi dat vreo hotărâre asupra urmăririi:

Considerând că din combinațiunea art. 593 și 594 pr. pen. rezultă că pentru ca prescripția să fie întreruptă, este suficient a se constata că s'a făcut orice fel de acte de instrucțiune sau de urmărire de autoritățile competente, de oarece legea se exprimă în mod larg:

Că în acest caz prescripția se consideră întreruptă, independent de cursul ce s'a putut da, ca în speța, cercetărilor dela instrucție:

Că așa fiind constatăndu-se că prescripțiunea a fost întreruptă prin cercetările începute la instrucție în 1912 contra recurentului, mijlocul de casare este neîntemeiat și urmează a fi respins;

Asupra motivului VII:

«Violarea dreptului de apărare și exces de putere. Instanța de fond mă condamnă și la delictul de a fi falsificat procura Hrisulei Lambru, aplicându-mi art. 125 c. pen., fapt nededucus în judecată orală și nadesbătut în ședința de nici una din părți, astfel că mă văd condamnat pentru un fapt pentru care nu mi s'a dat ocazia de a mă apăra, făcându-mă astfel și pasibil de comul de delict care mi a îngreunat situația înaintea judecății și în privința pedepselor ce mi s'a aplicat».

Considerând că acest motiv este neîntemeiat în fapt, întrucât recurentul a fost dat judecății și condamnat de Tribunal pentru complicitate la falsificarea procurei, cât și pentru faptul că s'a servit cu bună știință de ea;

Că Curtea de fond nu a făcut decât să rețină judecata lor menținând textele din sentința apelată, și reducând pedeapsa;

Că dar motivul este nefondat;

Asupra motivului VIII:

«Violarea art. 60 și art. 49 combinat cu 60 din cod. pen. și exces de putere. Instanța de fond îmi acordă circumstanțe atenuante, totuși violeză art. 60 c. p. prin aceea că-mi dă o pedeapsă ce trece de minimum, ceace prin justa aplicare a art. 60 este imposibil, trebuind să fi sub minimum. Pe lângă aceasta, întrucât eu sunt inculpat și condamnat ca complice, conform art. 49 c. p., eu chiar declar că culpabil încă trebuia să fiu condamnat la o pedeapsă mai jos decât autorul principal, și această dispoziție a art. 49 comb. cu art. 60 ce mi-a fost acordat, impunerea instanței de fond, în orice caz o reducere a pedepsei sub minimum de un an, prevăzută de art. 126 c. p.

«Instanța de fond, condamnăm-mă la doi ani închisoare a comis un exces de putere, și a violat sus zisele texte de lege dând o hotărâre casabilă».

Considerând că delictul de fals, prevăzută de art. 125 c. pen. imputat autorului principal se pedepsește dela 3-5 ani;

Că art. 49 din același cod, aplicat complicei prevede că complicele la un fapt pedepsit cu închisoare corecțională se pedepsește cu minimum acelei pedepse, adică al pedepsei aplicabile autorului principal;

Considerând că minimum pedepsei pentru fals fiind de 3 ani, Curtea de fond, a putut prin aplicarea circumstanțelor atenuate și a art. 40 c. pen., recurentul fiind dat judecății pentru două infracțiuni să-i infligă o pedeapsă de doi ani închisoare;

Considerând, în afară de aceasta, că art. 126 c. pen. care prevede închisoare corecțională dela 1-5 ani, prevede în același timp și amenda dela 50 lei în sus pentru delinquent;

Că, prin urmare, judecătorii fondului, necondamnând pe recurent și la amendă au dat efect art. 60 c. pen.

și deci nu erau ținuți a scobori pedeapsa sub un an închisoare;

Că așa fiind și acest motiv este nefondat;

Asupra motivului IX:

«Violarea autorității lucrului judecat. Am invocat înaintea instanței de fond că existentă femeii Hrisula Lambru, a fost dovedită înaintea Curții de Apel Craiova prin prezentarea ei în carne și în oase înaintea Curții, care a, dovedit identitatea ei, nu numai prin dovediri de martori, dar și prin pasapoartele ce a prezentat înaintea Curții de Apel. Această constatare constituie lucrul judecat acestui fapt al existenței acelei femei, Instanța de fond, înălțând autoritatea lucrului judecat în vocea de mine pe consideranți și principii ce nu au aplicațiune în sinea, când constatarea unei existente de fapt și crearea de drepturi în civil este opozabilă și în penal asupra aceluiași chestiuni».

Considerând că sentințele date în materie civilă nu au autoritate de lucru judecat pentru instanțele penale. Aceasta pentru motivul că în civil partea conduce acțiunea astfel cum crede mai meritor pentru interesele sale și pot prin comună înțelegere modifica situațiunile ce se prezintă spre a fi transate. În materie penală unde interesul social este în joc, nu se pot admite ca constante decât faptele cum s'a petrecut în realitate, iar nu cum rezultă din convenția părților. Este cu totul neadmis ca puterea de investigațiune a judecătorului în materie penală să fie circumscrisă de constatările făcute de instanța civilă asupra circumstanțelor ce au fost supuse de părți judecății sale;

Considerând că acesta este motivul pentru care nu se poate opune părții civile în materie penală, autoritatea lucrului judecat rezultând din sentința pronunțată în civil față de dânsa; cât despre Ministerul Public, atât considerațiunile de mai sus, cât și restrângerea efectului sentințelor asupra celor cari au participat la litigiu, arată că nu poate fi privit decât ca fiind cu desăvârșire străin de soluționarea dată în civil;

Că excepțiunile la această regulă nu se referă decât la cazurile unde ordinea publică fiind în joc, situațiunea nu poate fi modificată prin tranzația părților;

Că astfel fiind și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

NOTA. — Din numeroasele chestiuni deduse în judecata Înaltei Curți prin motivele de recurs, nu vom reține decât aceea care face obiectul ultimului motiv, spunând-o unei analize mai amănunțite. Prin motivul formulat, inculpatul recurent se plângea că instanța de fond, judecând că instanța corecțională ar fi nesocotit autoritatea lucrului judecat, rezultând dintr-o decizie civilă, dată asupra unei acțiuni în petițiune de ereditate intentată de o persoană care revendica calitatea și drepturile de mamă în succesiunea unui defunct; după ce calitatea de mamă a lui de cujus fusese definitiv recunoscută de instanțele civile unei anumite persoane, soția defunctului chemată în judecată pentru împărțirea averii succesoriale, atacă în fals procura cu care se prezentase recurentul în calitate de mandatar al al mamei lui de cujus susținând că mama soțului ei defunct ar fi încetat din viață cu mult înaintea soțului și că, prin urmare, o persoană streină, s'ar fi prezentat în locul ei dând recurentului procura de care s'a servit cu bună știință.

Cestiunea de drept pusă astfel înaintea Înaltei

Curți era aceea de a se ști, care este influența hotărârei civile asupra instanței penale sesisată cu judecata aceluiași litigiu.

Recurentul susținea că intrucât existența și identitatea mamei defunctului fusese stabilită prin acte și martori înaintea instanțelor civile, constatarea făcută în această privință, avea caracterul de lucru judecat și înaintea instanțelor represive.

Înalta Curte argumentând în sensul netemeinicii motivului invocat, începe prin a stabili, fără nici o rezervă, că «sentințele date în materie civilă nu au autoritate de lucru judecat pentru instanțele penale».

Principiul enunțat astfel în mod absolut nu este exact.

În adevăr, există o părere extremă, susținută la noi de defunctul Tanoviceanu în Cursul său de procedură penală, pag. 596, No. 944, după care cestiunile relative la proprietate și la contracte, de și nu sunt prejudiciale, totuși fiind cestiuni prealabile de a căror soluțiune depinde rezolvirea litigului penal, ar urma ca hotărârea dată pe cale civilă asupra unor asemenea cestiuni, să aibă autoritatea de lucru judecat și prin urmare soluțiunea dată nu s'ar mai putea contesta pe cale penală; fără însă a admite o asemenea părere, este totuși un lucru constant că'n dreptul nostru există cel puțin o cestiune prejudicială a cărei rezolvare este exclusiv rezervată instanțelor civile, astfel încât instanța represivă trebuie să se conformeze în această privință hotărârei civile; facem alusie la ipoteza prevăzută de art. 299 și 300 cod. civ., când e vorba de o acțiune relativă la stabilirea filiațiunii legitime în caz de supresiune de stat.

Este adevărat că într'un considerent final, Înalta Curte, vrând să precizeze și să limiteze sfera de aplicațiune a regulii pe care o enunțase într'o formă absolută la început, adaugă într'o formulă vagă că «excepțiunile la această regulă nu se referă decât la cazurile unde ordinea publică fiind în joc, situațiunea nu poate fi modificată prin transacția părților».

Dar și redactarea acestui considerent lasă de dorit din punctul de vedere al clarității și precisiunii juridice.

În adevăr, luat așa cum e formulat acest considerent, ar avea înțelesul că în cazurile în care cestiunea judecată de instanța civilă este de ordine publică, hotărârea dată în civil are autoritate de lucru judecat pentru instanța penală; or de și cestiunile de stare civilă sunt incontestabil de ordine publică, totuși intrucât nu sunt cuprinse în ipoteza prevăzută de art. 299 și 300 cod. civ. ele nu sunt rezervate jurisdicțiunii instanțelor civile și nici hotărârea dată în materie civilă nu constituie lucru judecat în penal.

Înalta Curte vrând să motiveze pentru ce ju-

decata civilă n'are influență asupra celei penale, invoacă considerațiunea că în civil partea conduce acțiunea cum crede de cuviință și deci prin comuna înțelegere a părților se pot modifica împrejurările cauzei, pe când în penal, unde interesul social este în joc, înțelegerea părților n'are niciun rol.

Dacă considerațiunea invocată ar fi determinantă în cauză, atunci consecința firească și necesară ar fi ca niciodată o hotărâre dată în materia civilă să nu constituie lucru judecat pentru instanța penală; or am arătat că există cel puțin un caz necontestabil și necontestat când se recunoaște această influență a civilului asupra penalului tocmai într'o cestiune unde ordinea publică e în joc.

Credem că o motivare mai juridică a independenței celor 2 instanțe civilă și penală, s'ar putea întemeia pe lipsa complectă a elementelor constitutive ale lucrului judecat.

În adevăr, făcând o analiză comparativă între acțiunea civilă și cea publică se poate ușor constata că nu există nici *identitate de obiect*, căci acțiunea publică are ca obiect pedepsirea celui vinovat, pe când obiectul acțiunii civile consistă în despăgubirile cuvenite victimei infracțiunii pentru prejudiciul suferit; nu există *identitate de cauză* de și ambele acțiuni derivă din același fapt, fiindcă în acțiunea publică faptul se apreciază din punctul de vedere penal ținându-se seama de caracterele pe care le prezintă ea infracțiune penală, pe când în acțiunea civilă faptul se apreciază ca generator de daune, ținându-se seama de caracterele pe care le prezintă ca delict sau quasi delict civil.

Or, este evident că un fapt poate să constituie o infracțiune penală, fiindcă legea penală a fost călcată, fără să dea naștere unei acțiuni civile fiindcă n'a păgubit o persoană anumită, după cum un fapt poate fi prejudiciabil fără să constituie o infracțiune penală.

Nu există nici *identitate de părți*, căci de și aceeași persoană figurează ca pârât în ambele instanțe totuși, partea reclamantă nu este aceeași; în acțiunea civilă, reclamant este partea lezată care intențiază acțiunea în numele și în interesul ei personal și particular, iar în acțiunea publică, figurează ca reclamant ministerul public care intențiază acțiunea în numele și interesul societății, pentru a apăra ordinea socială tulburată prin comiterea infracțiunii.

Dacă temeiul juridic pe care l'am invocat pentru a justifica independența instanței penale față de cea civilă este exact, atunci nu putem admite considerentul din decizia Înaltei Curți care declară că nu se poate opune părții civile în materie penală, autoritatea lucrului judecat rezultând din sentința pronunțată în civil față cu dânsa; este adevărat

că această părere a fost susținută de defunctul Tanoviceanu în Cursul său de procedură penală, op. cit., p. 594 și urm., dar considerațiunea cu care a încercat să motiveze această părere și anume că partea ar fi putut să neglijeze apărarea intereselor sale civile în instanța civilă, socotind că poate să repună în discuțiune chestiunea civilă în instanța penală, este evident că n'are nici un temei legal sau juridic și nu pe baza ei s'ar putea deroga dela principiul fundamental al autorității lucrului judecat; deasemenea motivul invocat de înalta Curte că în civil partea conduce acțiunea cum crede de cuviință, iar în materie penală interesul social este în joc, nu este concludent în cazul de față și nu poate duce la consecința admisă de înalta Curte că acțiunea civilă poate fi dedusă din nou înaintea instanței penale, de și instanța civilă s'a pronunțat asupra ei; în adevăr, este necontestat că în regula generală, acțiunea civilă fiind de pur interes privat, poate fi stinsă sau restrânsă prin convenția părților libere de a face orice fel de transacțiune asupra ei.

Rezultă prin urmare din cele expuse că principiul după care hotărârile date în instanța civilă nu au autoritate de lucru judecat în penal nu se referă de cât la acțiunea publică; în ce privește însă acțiunea civilă născută dintr'o infracțiune penală, odată ce ea a fost dedusă în judecata instanței civile care a dat o hotărâre, partea nu mai este în drept să exercite din nou acțiunea înaintea instanței penale, or sub ce formă s'ar prezenta acțiunea fiindcă există autoritate de lucru judecat, de orece găsim întrunite toate elementele lucrului judecat. (A se vedea în acest sens, Lacoste, Chose jugée, p. 437, No. 1302 și urm. precum și distinsul nostru profesor dela Iași d-l D. Alexandresco, în vol. VII, pag. 633).

S'ar putea obiecta că în cazul unei chestiuni prejudiciale, instanța represivă este legată prin hotărârea dată de instanța civilă, chiar în ce privește acțiunea publică de și nu se găsesc întrunite elementele lucrului judecat.

Dar această derogatiune consfințită de art 299 și 300 cod. civ. reproduse din codul francez, este consecința unei erori de drept comisă de vechea jurisprudență franceză care consacrase principiul că înaintea instanțelor represive proba testimonială ar fi de plano admisibilă în toate cazurile fără nici o rezervă sau restricțiune; era o eroare de drept, căci admisibilitatea unei dovezi nu depinde de natura instanței înaintea căreia urmează a se face dovada, ci de natura faptului care trebuie dovedit; astfel în cât atunci când nu e vorba de dovedirea unui fapt material pentru care partea nu s'a putut procura o probă scrisă ci de stabilirea unui act juridic sau chiar a unui simplu fapt pentru care legea cere o anumită dovadă, ca în materie de filiațiune, este evident

că proba legală trebuie făcută ori-care ar fi instanța chemată a constata existența faptului sau actului juridic.

Această împrejurare de o natură specială și probabil considerațiunea că justiția civilă ar oferi mai multe garanții de competență de a judeca cauzi relative la filiațiune, care sunt adeseori complicate și dificile, au făcut pe redactorii Codului civil să introducă dispoziția art. 299 și 300 c. civil a căror abrogare este cu drept cuvânt cerută de unii autori și au fost eliminate în codul italian. (A se vedea asupra chestiunii Baudry Lacantinerie, Chauveau & Chenau. Des personnes, t. III, No. 592 și urm. pag. 498 și urm.; Laurent, t. III, No. 471; Demolombe, t. V, No. 265-266; Aubry & Rau, V-a ediție, t. IX, pag. 27 și urm. § 544 bis.; Alexandresco, t. VII, pag. 632 și urm.; Tanoviceanu, op. cit. No. 939 și urm., pag. 594 și urm.).

ALEX. CERBAN

Profesor la Facultatea de Drept București

CURTEA SUPERIOARĂ DE PRIZE MARITIME

Sedința dela 15 Iulie 1920

Președinția d. OSCAR N. NICOLESCU, Prim-Președinte al Curții de Apel din București

Membrii Prezenți: { d-l Nicolae Docan, Ministru Plenipotențiar.
Contra Amiral C. Bălescu, Inspector al Marinei militare române.
Matei Balș, Cons. la înalta Curte de Cas.
Nicolae P. Ștefănescu, fost dir. al N.F.R.
Alfred Juvara, doctor în drept, avocat.

Comisar Superior, d-l Colonel G. Pangrati, Prim Comisar Regal la Curtea Sup. de justiție militară.

În asistența d-lui V. Anghelovici, judecător de șed. la Trib. Ilfov Decizia No. 1

Tribunale de prize maritime.—Membrii.—Președintele sau Vice-Președintele Camerei de Comerț Galați.—Lipsa sa.—Hotărârea trib. nulă.—Art. 8 lit. c. din decretul-lege p. org. și funcț. Trib. de prize.

Dacă un vas purtând pavilion bolșevic și aflat sub ordinea unui bolșevic, e capturabil? Art. 36 al. 1 c. j. p. m.

Stat.—Suveranitate.—Dacă guvernul Republicii Sovietelor ruse și ucrainiene au caracterul unui guvern de Stat? Art. 129 c. j. p. m.

1. Conform art. 8 lit. c. din decretul-lege pentru organizarea și funcționarea jurisdicțiunii de prize maritime, printre membrii tribunalelor de prize figurează președintele sau vice-președintele Camerei de comerț din Galați. Deci unul din membrii neavând această calitate în momentul judecării, hotărârea tribunalului urmează a fi socotită ca fără ființă.

2. Conform art. 36 al. 1 c. j. p. m. un vas purtând pavilion bolșevic și aflat sub ordinea unui agent bolșevic e capturabil.

3. Existența unui stat depinde de exercițiul suveranității pe teritoriul său, iar nu de recunoașterea sa de către celelalte state. Deci guvernul Republicii sovietelor ruse și ucrainiene îndeplinind atribuțiunile suveranității pe o mare întindere a fostului imperiu rus, are pentru aceste ținuturi caracterul de guvern de fapt al unui stat.

4. Principiile de echitate se aplică la noi în materie de priză întrucât nu sunt contrarii dispozițiilor codului jurisdicției prizelor maritime. Deci e neconcludent faptul că vasul a fost luat cu forța, atât timp cât întrunește condițiuni care-l fac capturabil. În asemenea cazuri numai guvernul conf. art. 129 c. j. p. m. are facultatea să renunțe la beneficiul capturei.

S'au ascultat din partea apelantului Panaioți Varvatis d-nii avocați M. Mora, G. Plastara și G. Lissen și d-l Comisar superior în concluziuni pentru respingerea apelului.

Curtea,

Asupra apelului făcut la 23 Februarie 1920, de G. Barbatis, în calitate de procurator a lui Panaioți Varvatis, împotriva hotărârii No. 1 din 13 Februarie 1920 dată de Tribunalul de Prize Maritime din Galați;

Având în vedere că, prin hotărârea apelată, prima instanță a validat captura corăbiei cu motor «Nicola», a încărcăturii aflate pe acea corăbie și a banilor în valoare de 52200 ruble găsiți asupra unor persoane de pe bord; a invalidat captura sumei de 18000 ruble găsite asupra căpitanului corăbiei Nicola Cambanis, precum și a efectelor de corp aparținând celor de pe vas;

Având în vedere că publicațiunile cerute de lege pentru instanța de apel s'au făcut și că apelul este în termen;

Ascultând pe d-l Comisar superior în concluziunile sale și pe apelant, prin avocații săi, în dezvoltarea motivelor de apel;

Având în vedere că din lucrările din dosarul cauzei se constată cele ce urmează:

La sfârșitul lunii Martie 1919, forțe bolșevice au luat în stăpânire în portul Karli, situat pe malul Mării Negre, corabia cu motor «Nicola», comandată de căpitanul Nicola Cambanis; în documentul vamei din Odessa, aflat pe bord (fila 36 din dosarul tribunalului, în traducere), această corăbie este arătată ca fiind proprietatea lui Panaioți Varvatis din Odessa și că având dreptul de a pluti sub pavilion comercial rus;

După ce bolșevicii au întrebuințat câțva timp această corăbie pentru felurite transporturi, plătiind salariile echipajului, au închiriat-o unui oarecare Sokolenko, slujbaş al Societății de aprovizionare al orașului Sevastopol. Acesta s'a instalat, împreună cu alți tovarăși de ai lui, pe bordul corăbiei care, de când fusese luată în stăpânire, purta pavilionul bolșevic. La 29 Iunie 1920, vasul pleacă din portul Karli, situat la est de Odessa, arătându-se în documentul menționat mai sus că se îndreaptă către Sevastopol; era încărcat cu 2100 puduri orz, 1017 puduri—20 puduri mei, 36 puduri făină, și 1655 arșini stambă. La 2 Iulie 1919, la punctul Bugoz (aproape de gura Nistrului), corabia este capturată de vedetele mașinei militare române «Romano» și «Bogdan» sub focul artileriei bolșevice care trăgea de pe țărm. S'a dresat proces-verbal de captură, și la inventariul alcătuit cu acest prilej, s'au găsit pe lângă mărfurile arătate mai sus, 50.000 ruble asupra lui Sokolenko, 2200 ruble asupra tovarășilor săi, și 18.000 ruble asupra căpitanului corăbiei Nicola Cambanis. Vasul fiind adus la Galați s'a procedat la instruirea cazului de către raportorul tribunalului de prize, după care acțiunea validărei a fost supusă acelei instanțe;

Tribunalul în care a figurat ca membru d-l Aurel Bunea, în calitate de vice-președinte al Camerei de Comerț din Galați, a validat prin sentința aplicată, cap-

tura vasului, a încărcăturii și a banilor găsiți asupra lui Sokolenko și a tovarășilor săi;

Având în vedere că apelantul, în primul rând, își întemeiază apelul pe faptul că compunerea primei instanțe ar fi fost viciată, prin funcționarea ca membru al ei, a d-lui Aurel Bunea care în ziua de 13 Februarie 1920, data judecării și pronunțării sentinței, nu ar fi fost vice-președinte al Camerei de Comerț din Galați;

Având în vedere că, în urma întrebării făcute de Curte, Camera de Comerț din Galați prin adresa No. 1481/920, răspunde că la 13 Februarie 1920, d-l Aurel Bunea nu era vice-președinte al acelei camere, nemai făcând parte din compunerea ei din Iulie 1918;

Considerând că prin art. 8 lit. c., din decretul-lege pentru organizarea și funcționarea jurisdicției de prize maritime, se dispune că printre membrii tribunalului, figurează președintele sau vice-președintele Camerei de Comerț din Galați;

Având în vedere că d-l Aurel Bunea ne fiind în momentul judecării și pronunțării sentinței, nici președinte, nici vice-președinte al Camerei de Comerț din Galați, el nu avea calitatea să figureze printre membrii tribunalului;

Că prin urmare sentința tribunalului fiind pronunțată de un judecător ce nu avea calitate, urmează a fi scoțită ca fără ființă, rămânând ca Curtea, evocând fondul, să judece afacerea în primă și ultimă instanță;

Având în vedere că d-l Comisar superior a cerut a se valida captura vasului cu zestrea sa, pentru că în momentul capturei se afla sub stăpânirea și ascultarea directă a dușmanului; iar în ceea ce privește încărcătura și sumele de bani, pentru că aparțineau unor autorități depinzând de statul inamic, acestea pe temeiul art. 36, al. 1, și art. 1 și 41 al. 1 și 2 din codul jurisdicției de prize maritime;

Considerând că art. 36 al. 1, declară supuse capturei vasele plutind sub pavilion inamic, și privește plutind sub asemenea pavilion, vasele găsite sub stăpânirea sau ascultarea inamicului, indiferent de pavilionul pe care aceste vase ar avea dreptul de a-l înălța; iar art. 41 stabilește în aliniatul 1, că sunt supuse capturei toate bunurile de orice natură, fie încărcătură sau nu, dacă aparțin statelor inamice sau autorităților dependente de acele state; în caz de captură toate acele bunuri se vor declara de instanțele de prize pradă de războiu; aliniatul 2-lea, din același articol spune capturei orice încărcătură sau parte din încărcătură aparținând supușilor statelor inamice sau persoanelor având caracter inamic;

Având în vedere că, din lucrările din dosar, se stabilește că Sokolenko și tovarășii săi, cu toții bolșevici, slujbași ai unei autorități, depinzând de bolșevici, dețineau dela această corăbie, se aflau pe bord și dădeau căpitanului și echipajului instrucțiuni și ordine privitoare la întrebuințarea și destinațiunea ei;

Că din momentul capturei vasul fiind sub stăpânirea și ascultarea bolșevicilor și sub pavilion bolșevic, rămâne a se examina dacă aceștia urmează a fi priviți ca inimiți față cu România, adică dacă România era în războiu cu ei la 2 Iulie 1919;

Considerând că potrivit art. 131 din codul jurisdicției prizelor maritime, pentru determinarea calității inimice, aliate sau neutre a diferitelor state străine, instanțele de prize vor ține seamă de datele ce li se vor comunica de Ministerul Afacerilor Straine;

Având în vedere că răspunzând intervențiilor făcute pe baza acestui text, Ministerul de Externe, cu adresele No. 1335/920 și 14478/920, comunică Curții că la 2 Iulie 1919, România era în războiu cu Republica Sovietelor ruse și ucrainiene;

Considerând că față cu această afirmațiune, făcută de organul care reprezintă statul român în relațiunile sale exterioare, afirmațiune a cărei temeinicie Curtea nu are cădere să-o aprecieze, calitatea de inimice a autorităților și persoanelor ce depind de sus zisa Republică este stabilită;

Având în vedere că apelantul susține că bolșevicii nu constituie un stat organizat, ci bande cu caracter anarhic, față cu care nu poate exista o stare producând efectele normale ale unui războiu dela stat la stat;

Considerând că existența unui stat nu atârână nici de regimul sau de principiile adoptate de el, nici de recunoașterea celorlalte state, ci de exercițiul puterii suverane pe teritoriul său;

Având în vedere că guvernul Republicii Sovietelor ruse și ucrainiene de aproape 3 ani și impune, prin forța trupelor de cari dispune, voința pe o mare întindere a fostului imperiu rusesc, ocupând între altele capitala, orașele principale, regiunea Odesei și a portului Karli, și că este singura alcătuire, care pe acea întindere îndeplinește atribuțiunile suveranității;

Că așa fiind nu se poate denega organizarea bolșevicilor caracterul de guvern de fapt al unui stat;

Că, oricum ar fi, existând războiul între Republica Sovietelor ruse și ucrainiene și România, nu se poate tăgădui acesteia din urmă, dreptul de a întrebuița față cu cea dintâi măsurile de războiu ce le-ar socoti necesare față de oricare alt stat inamic, și în consecință, Statul Român este în drept a împiedica prin captura vaselor, comerțul sau aprovizionarea republicii sovietelor, oricari ar fi sentimentul sau părerile ce le-ar avea despre guvernul sovietist proprietarul care locuiește pe teritoriul acelei Republici, acesta suferă consecințele stărei de fapt în care se afla țara sa;

Având în vedere că apelantul mai obiectează că captura nu poate fi validată pentru că proprietarul corăbiei, care nu este supus al unui stat inamic, a fost deposedat cu forța de vas, cu care în momentul capturii pierduse orice contact;

Considerând că art. 36, citat mai sus, supune capturii toate vasele aflate în stăpânirea dușmanului, fără a se preocupa cum acele vase au ajuns în stăpânirea lui, nici de pavilionul ce sunt în drept al înălța, nici de naționalitatea proprietarului, prin urmare, consimțământul sau lipsa de consimțământ al proprietarului în momentul deposedării sale sau în momentul actului care a provocat captura, sunt cu totul indiferente, scopul capturii fiind să vatăme pe dușman, lovind în comerțul său și împiedicând aprovizionarea sa;

Că, ceea ce învederează și mai mult temeinicia acestei informațiuni este că legea se ocupă în art. 86 de ipoteza când vasul ar fi întrebuițat de dușman cu știința ori asentimentul proprietarului, și dă unei asemenea împrejurări caracterul de asistență ostilă, ceea ce nu este cazul în speță. Că dar după normele arătate, care potrivit art. 137, codul jurisdicțiunii prizelor maritime, nu pot fi combătute cu prezunțiuni, simplul fapt al întrebuițării vasului de către dușman 1) supune capturii, independent de voința sau de naționalitatea proprietarului, ori de pavilion;

Că în caz de războiu maritim, din cauza împrejurărilor speciale create de această situațiune, nu s'a admis regula aplicabilă în războiul pe uscat, a respectului proprietății particulare, aparținând locuitorilor de pe teritoriul inamic; ci din contră, însuși principiul capturii constituie negațiunea acestei reguli;

Că chiar în ipoteza că ar fi întemeiată susținerea apelantului, despre inichitatea unei asemenea soluții, Curtea nu poate, potrivit art. 141 din codul jurisdicțiunii prizelor maritime, să aplice principiile echității,

decât dacă nu sunt contrare regulilor stabilite prin cod, ori captura vasului aflat în stăpânirea inamicului este formal prescrisă de art. 36; în asemenea cazuri, numai guvernul apreciind, are facultatea ca, potrivit art. 129 din cod, să renunțe la beneficiul judecății instanțelor de prize;

Având în vedere susținerea că vasul venea să se adăpostească la țărmlul român, din cauza lipsei esenței necesare motorului, apare Curții cu totul neverosimilă, dată fiind că după hărțile de pe bord aflate la dosar, el plecase din Karli, situat la est de Odesa, spre a merge la Sevastopol, adică spre sud est, și această corabie, care avea și pânze și deci și posibilitatea de a naviga și fără motor, a fost capturată la Bugazul Nistrului, punct situat la apus de Odesa, adică într-o direcțiune radical opusă, celei primitive, și nu s'a dus să se adăpostească într-un port în apropiere de itinerariul ce era presupusă că l'urmează. Dar ceea ce evidențiază notemeinicia acestei susțineri a apelantului este faptul că în memoriul semnat de comandantul vedetei «Romano» care a operat captura, memoriul depus de Domnul Comisar superior în ședință și atașat la dosarul Curții, se arată că, atunci când vedetele au eșit în întâmpinarea corăbiei «Nicolae», ea mergea cu pânzele întinse și cu prova spre țarm; iar când vedetele s'au apropiat ea a virat spre larg. Aceasta din urmă manevră denotă că nu poate fi vorba despre o nevoie imperioasă, care să fi silit pe cel care conducea corabia ca să o ducă la țarm;

Având în vedere că susținerile privitoare la transportul proviziilor și devierea dela destinație ar putea avea ca consecință validarea, iar nu invalidarea capturii; dar aceste ar constitui acte de asistență ostilă și nu s'a cerut validarea capturii pentru acest motiv, prin urmare Curtea nu mai găsește necesar a l' discuta, precum nici cele ridicate la prima instanță și invocate înaintea instanței de apel;

Având în vedere că toate obiecțiunile apelantului fiind înlăturate, și captura vasului, încărcăturii și a banilor găsiți asupra lui Sokolento și lui Iscenko, fiind efectuată pe baza normelor stabilite de art. 36, al 1 și art. 41, al 1 și 2, codul jurisdicțiunii Prizelor Maritime, urmează a fi validată, încărcăturii și banii urmând potrivit acestui din urmă text a fi primate ca pradă de războiu;

Că însă, Curtea, în apreciere socotește că nu este loc a se menține captura sumei de 18000 ruble, găsite asupra căpitanului Nicola Cambanis, sumă ce aparține acestuia, și că de asemenea urmează a fi invalidată și captura obiectelor trecute în inventarul dela fila 7 din dosarul Tribunalului, efecte cari de asemenea sunt proprietatea particulară a oamenilor de pe bord.

Pentru aceste motive, redactate de Domnul membru raportor M. Balș.

Curtea, în majoritate, admite în principiu apelul făcut de G. Barbatis în calitate de procurator a lui Panaioti Varvatis.

Anulează sentința No. 1 din 13 Februar 1920 a Tribunalului de Prize Maritime din Galați și statuând asupra fondului, declară validă captura corăbiei cu motor «Nicolae» etc.

(ss) Oscar N. Nicolescu; M. Balș; N. Ștefănescu Amiral C. Bălescu, Docan.

Grefier (s) Virg. Anghelovici.
Subsemnatul sunt de părere să se invalideze captura corăbiei «Nicolae» precum și a încărcăturii aflată pe dânsa și a banilor.

(s) Alfred Juvara.

NOTĂ. — Prin succesiunile convențiunii inter-

venite între diferitele state ale Europei, înainte de războiul mondial, se consacrase principiul inviolabilității proprietății particulare în războiul pe uscat, și cu toate încălcările pe care acest principiu le-a suferit din partea puterilor centrale, este cert că a rămăne un punct câștigat în doctrina dreptului internațional public. Din contră principiul inviolabilității n'a fost menținut și pentru proprietatea particulară în războiul pe apă.¹⁾ Pe când proprietatea terestră este rechiziționabilă însă restituibilă, proprietatea particulară pe apă poate fi confiscată de un stat beligerant iar complexul de reguli care guvernează drepturile beligeranților în această privință, constituie dreptul prizelor maritime. Jurisdicția prizelor are de obiect aplicarea acestui drept și la noi ea e exercitată în ultima instanță de către Curtea Superioară de prize maritime, după normele legii de organizare și funcționare a jurisdicției de prize maritime și a codului acestei jurisdicții, care destinate ca ante proiect, au fost în aceeași formă puse în vigoare printr'un decret lege.

Rățiunea acestei importante excepțiuni în virtutea căreia un stat beligerant poate să-și apropie în mod definitiv proprietatea unor anumite bunuri plutitoare își găsește explicațiunea în nevoia în care se află acel stat, de a împiedica efectuarea aprovizionărilor și transporturilor, grație cărora dușmanul ar putea să reziste.

Această justificare e viu discutată de unii autori moderni.²⁾

Intr'un sens mai restrâns dreptul de prize nu se aplică și la bastimentele de război³⁾; această concepție a fost adoptată de legiuitorul codului nostru de prize maritime (art. 2 al. I c. f. p. m.)

De și în principiu proprietatea particulară pe apă nu e inviolabilă în timpul războiului, totuși trebuie făcută o deosebire din punctul de vedere al modului în care ea trece la statul captor. Pe când prada de război intră în proprietatea beligerantului prin simplul fapt al ocupațiunii, prisa maritimă are nevoie de o hotărâre a justiției pentru a deveni proprietatea Statului captor, cu alte cuvinte, jurisdicția prizelor trebuie să valideze captura făcută.

Printre primele cazuri în care un vas poate fi capturat figurează cel prevăzut la art. 36 al. I c. f. p. m., adică când vasul plutește sub pavilion inamic sau când e sub stăpânirea sau

ascultarea inamicului, indiferent de pavilionul ce ar avea dreptul să înalțe.

În principiu, pavilionul determină caracterul vasului. Aceasta regula suferă însă numeroase excepțiuni, bazate fie pe asistența ostilă, fie pe considerente privitoare la persoana proprietarului, precum naționalitatea acestuia, locul unde și exercită comerțul, acte de vrăjmașie comise contra statului captor, etc.

Vasul din speță intră întocmai în prevederile art. 36 al. I, c. j. p. m., în cât captura lui, din acest punct de vedere, nu suferea nici o discuție.

Chestiunea importantă însă ce s'a pus în acest proces a fost aceea de a se ști, dacă Bolșevicii sânt în stare de război cu România și dacă pot fi considerați ca Stat.

La prima parte se răspunde cu adresele Ministerului de Externe, din care rezultă că la 2 Iulie 1919 România era în război cu Republica Sovietelor Ruse și Ucrainiene și cu art. 131 c. j. p. m., care spune că, pentru determinarea calității de inamic a unui Stat străin precum și pentru fixarea momentului începerii războiului, instanțele de prize maritime vor ține seama de datele ce li se vor comunica de Ministerul Afacerilor străine.

S'a pus chestiunea dacă cuvintele «vor ține seama» au un înțeles imperativ sau facultativ? Credem că jurisdicția prizelor e datoare să țină seama de aceste date și acest argument îl tragem din modul cum e redactat art. 1 din legea pentru organizarea și funcționarea jurisdicției de prize maritime, în care se pune principiu că România poate captura vasele ce aparțin statelor cu care România se află în stare de război.

Jurisdicția prizelor are deci de obiect, să determine în ce condițiuni e valabilă priza făcută; odată ce starea de război și calitatea de inamic a Statului beligerant e stabilită. Însă nici în legea pentru organizarea prizelor maritime nici în codul jurisdicției acestor prize nu se găsesc descrise elementele după care s'ar putea fixa aceste date cece înseamnă că legiuitorul a lasat această sarcină organelor care reprezintă Statul român în relațiile lui cu celelalte State, și cu drept cuvânt, căci operația stabilirii stării de război și deci a caracterului de Stat inamic, prin natura sa aparține domeniului politic iar nu juridic.

În cea ce privește partea doua a chestiunii, dacă bolșevicii pot fi considerați ca Stat, Curtea s'a găsit în fața dificultății create prin refuzul puterilor aliate de a recunoaște regimului bolșevic caracterul de stat și implicit nevoita să discute condițiile cerute pentru existența unui Stat.

Există în dreptul internațional public, importanta teorie a recunoașterii internaționale, după care un stat ca să poată fi considerat ca atare are nevoie de recunoașterea celorlalte state.

1) Intrebuințez acest termen general pentru a nu prejudica discuția ce se face în dreptul nostru de prize, relativ la chestiunea de a se ști dacă se poate face captură în apele fluviiale ale Statului Român, chestiune desbătută cu ocazia altor decizii ce le vom publica aici.

2) v. M. Noye, Droit international et guerre maritime 1920.

3) La revue maritime, Droit international et guerre maritime (1914 — 1918), P. Chargurand-Hartmann.

Această teorie care-și are obârșia îndepărtată în cunoscutele păreri emise asupra formației biologice a grupului social, de către *Spencer* și *Vaccaro*, cari susțineau că prima formă de cooperare s'a născut sub influența conflictelor dintre națiuni, și-a găsit supt o altă formă, recunoașterea de către autorii germani ca *Stöber*, *R. Schmidt*, etc., în discuțiunea care a urmat asupra exercițiului suveranității în statele federale.

O serie de autori în cap cu *Bodin*, cunoscut sub numele de părintele suveranității, făceau din exercițiul suveranității principiul existenței Statului. În formația federală această teorie dădea naștere la dificultăți, căci nu era hotărât dacă suveranitatea trebuie atribuită puterii centrale sau colectivității federale? Pentru a continua această dificultate autorii germani pomeniți mai sus au căutat principiul existenței Statului aiurea și l-au găsit în rolul politic pe care un Stat îl joacă în societatea internațională, negând astfel principiul suveranității.

Așa dar ideea personalității internaționale a Statului pare să se fi născut mai întâi din speculațiile filosofice ale autorilor, decât să fi fost produsul unei dezvoltări reale.

În adevăr, în această idee elementul convențional joacă primul rol, ea este față de Statul individual ceia ce și regula juridică față de subiectul de drept.

Și după cum ori cât de înaintată ar fi teoria finalității etatiste nu poate merge până la negarea completă a individului, tot astfel teoria recunoașterii internaționale nu poate duce la negarea existenței Statului în lipsa acestei recunoașterii.

Jellinek arată că dreptul internațional leagă Statele existente⁴⁾ și cu drept cuvânt căci nu pot exista legături de drept fără subiect de drept. Chiar în teoria germană rolul politic al Statului e consecința unor realități de sine stătătoare precum, teritoriul, populația, scopul, etc. Adevărul e că un stat cu cât e mai puternic în interior cu atât se impune mai mult recunoașterii internaționale.

Statele Unite existau înainte de a fi recunoscute, și invers, o comisie administrativă nu devine Stat prin faptul recunoașterii sale internaționale⁵⁾, aci se vede insuficiența acestei teorii.

Fără îndoială, viața internațională are o mare influență asupra dezvoltării sociale a unui stat, dar această influență nu poate constitui un fundament juridic al existenței Statului.

Și este de remarcat că chiar atunci când un Stat se creiază printr'un act convențional, cu

tratatul, declarația de independență etc., el nu există decât tot în virtutea realităților: unitate de naționalitate, teritoriu etc., care-l formează și în afară cărora nu se poate concepe ideea de Stat.

Astfel e evident că drepturile internaționale sânt precedate de așa numitele *drepturi fundamentale statistice*. Care sunt aceste drepturi, e discuție între autori. *Cavaglieri* găsește în suveranitate dreptul fundamental static. Aceasta pare să fie și părerea ce se desprinde din decizia Curții superioare de prize.

S'a făcut astfel o judicioasă aplicare a principiilor de drept internațional public, căci dacă o alcătuire socială nu e primită în societatea internațională din cauza organizației sale politico sociale, nu e mai puțin adevărat că ea există când guvernul său deține elementul fundamental static și deci e răspunzătoare de actele sale.

Totuși doctrina recunoașterii internaționale pare să fie punctul către care tind noile concepțiuni de drept internațional! Ea și-a găsit aplicarea cea mai ilustră în creierea *Societății Națiunilor* și alcătuirea recentelor tratate de pace la care România a luat parte. În general dreptul de a se amesteca în afacerile interne ale unui Stat, și în special controlul minorităților constituiesc o atingere gravă a principiului suveranității, și nu se pot explica decât prin ideea personalității internaționale, care deplasează principiul existenței unui Stat, și-l trece dela suveranitate sau alt drept fundamental static, la noțiunea convențională a recunoașterii internaționale.

Succesul însă al noii formațiuni internaționale stă în unitatea scopului de interes comun. Cât timp fiecare Stat va urma o politică proprie de interes egoist, această succes va rămâne o simplă speranță a viitorului iar evoluția Statelor va continua să urmeze necesitățile inexorabile ale vieții, în fața cărora forța ideii rămâne ca scânteearea stelei către care aspiră de veacuri sufletul omenesc.

VIRGIL ANGHELOVICI.

Din inițiativa D-lui **Alexandru Doroz** președintele Tribunalului Satu-Mare, s'a început la acest Tribunal Conferințe Juridice având de scop cunoașterea legilor din vechiul regat introduse în Transilvania, precum și comparații între legile fundamentale române și ungare. La aceste conferințe vor asista toți magistrații și avocații din oras.

Seria conferințelor a început cu studierea legii generale a vămilor care are o frecvență aplicare în acest Județ de frontieră.

D-l George P. Docan Judecător din vechiul regat, a expus în ședințele din 19 și 23 Octombrie a. c. întreaga economie a legii.

Expunerea D-sale a fost tradusă în Ungurește de D-l Procuror Tiberiu Grădiescu.

Conferințele vor urma regulat de 2 ori pe săptămână.

4) Vezi asupra acestei chestiuni, Iorgu Radu, Originele dreptului internațional public.,

5) V. I. Radu, Ibidem.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURȚILOR DE APEL ȘI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurgent : Barbu Badea, prin d-nii av. N. Saita și Ionciovici.
Intimat : Maria Gurău, prin d. av. Al. Biliureșcu.

Casare.—*Efecte cu privire la motivele admise după cum ele privesc chestiune de formă, sau de procedură.*—*Aplicațiuni cu privire la art. 151 pr. c. — Art. 151 pr. c. și 63 legea Curții de Casație.*

Dacă hotărârea instanței de fond a fost casată pentru motive de fond, iar nu de procedură (în speță pentru că nu se admisesse o probă cu martori ce trebuia admisă) toate actele de procedură, între cari și aplicarea disp. art. 151 pr. c. rămâne în picioare și trebuiesc respectate de instanța de trimitere, care conform art. 63 legea Înaltei Curți trebuie să continue procedura din punctul în care a fost lăsată la instanța a cărei decizie a fost casată. (*Cas. I, deciziunea No. 28 din 9 Febr. 1920, prin care s'a respins recursul contra dec. Curții de Apel, Constanța No. 202/919.*)

Recurgent : I. Gherghel, prin d. av. P. Vasilescu.
Intimat : Adela Apostoleanu, prin d-nii avocați P. Poni și N. Stănescu.

Nemotivarea hotărârilor judecătorești.—*Aplicațiuni cu privire la hotărârile distruse.*—*Art. 123 pr. c. și 32 legea Curții de Casație.*

Dacă o hotărâre este nemotivată, fie complet, fie parțial, intenționat sau nu, urmează să fie casată.

Tot asemenea în cazul când s'a distrus prin foc un dosar în care se afla o hotărâre, care nu mai poate fi reconstituită de cât în dispozitivul ei, iar nu și motivele, hotărârea aceasta nu poate fi decât nemotivată și urmează a fi casată, repunându-se părțile în situațiunea de drept și de fapt anterioară acelei hotărâri. (*Cas. I, deciziunea No. 42 din 13 Febr. 1920, prin care s'a admis recursul contra deciziei din 26 Ianuarie 1917 a Curții Apel Iași s. I.*)

SECȚIA II

Recurgent : Gh. Gheorghian, lipsă.

Strămutare pentru suspiciune legitimă.—*Cazurile în care se admite.*—*Dacă se admite și în cazul când sunt simple cercetări preliminare.*—*Soluție negativă.*—*Art. 539 pr. pen.*

Potrivit art. 539 pr. p., strămutarea pentru cauză de suspiciune legitimă nu poate fi ordonată de cât dela o Curte de apel, sau cu jurați, la alta, dela un tribunal polițienesc sau corecțional la altul de același grad și dela un judecător de instrucție la altul.

Din acest text de lege rezultă că, numai în cazul când există o acțiune publică deschisă și afacerea este trimisă cu rechizitor fie la instrucție, fie direct la instanța de judecată, partea poate cere să se strămute instrucțiunea sau judecata, pentru că bănuiește imparțialitatea judecătorului care instruește sau judecă.

În cazul însă de cercetări preliminare, făcute de Parchet, tocmai în vedere de a se putea deschide acțiunea publică, strămutarea este inadmisibilă, de oare-

ce nu este în curs nici o instrucțiune, sau judecată. (*Cas. II, deciziunea penală No. 664 din 18 Mai 1920, prin care s'a respins cererea de strămutare făcută de recurent).*

Recurgent : Ilie R. Ciobanu, lipsă.

Curtea cu jurați.—*Infrațiuni conexe.*—*Dacă o cauză pendinte la jurați se poate amâna pentru a se da o singură hotărâre în cazul când sunt și alte infrațiuni conexe.*—*Soluție afirmativă.*—*Chestiune lăsată la facultatea Curții.*—*Art. 332 și 333 pr. penală.*
Martori.—*Audierea lor.*—*Dreptul președintelui Curții de a-i audia până în ultimul moment al închiderii debaterilor.*—*Art. 302 și 389 pr. penală.*

a) Potrivit art. 332 și 333 pr. p. amânarea pociinei, pentru a se da o singură hotărâre în crimele sau delictelor conexe, este facultativă pentru Curte. O amânare nu poate fi condiționată de cât ca toate aceste infrațiuni să fi eșit din faza instrucțiunii și să fi intrat în faza judecării, căci instrucția nefiind terminată, instanța de judecată nu ar avea elementele de apreciere, spre a vedea dacă este necesar ca ele să fie judecate simultan sau separat.

b) Din combinarea dispozițiilor art. 302 și 359 pr. p. reiese că președintele Curții cu jurați are latitudinea să procedă la audierea martorilor, până în ultimul moment când a declarat debaterile închise, deci chiar în cursul dezvoltării acuzării de către Ministerul public. (*Cas. II, deciziunea penală No. 595 din 7 Mai 1920, prin care s'a respins recursul contra deciziei No. 12/920 a Curții cu Jurați Olț.*)

SECȚIA III

Recurgent : Fiscul Dâmbovița.

Intimat : Avocat, T. Pârjolescu.

Avocat.—*Patentă.*—*Baza de impunere.*

Patenta de avocat urmează a se calcula, potrivit tabelului anexate la legea patentelor, nu în raport cu valoarea locativă a încăperilor în care se exercită profesiunea ci cu aceia a întregului imobil ce se locuiește de avocat. (*Cas. III, deciziunea fiscală No. 52 din 3 Febr. 1920, prin care s'a admis recursul făcut de fisc.*)

Recurgent : Fiscul Vlașca.

Intimat : Primăria Orașului Giurgiu.

Impozit fonciar.—*Clădiri aparținând comunelor.*—*În ce cazuri sunt scutite de foncieră.*—*Art. 11 din lege.*

Prin art. 11 din legea impozitului fonciar relativ la «Casele comunale» nu sunt scutite de foncieră decât localurile comunale afectate exclusiv unor servicii publice.

Orice alte clădiri sau instalațiuni, cum sunt uzinele de apă, gaz, electricitate etc., pe cari comunele le utilizează nu numai pentru servicii publice, ci și pentru a servi particularilor la locuințele lor, în schimbul unei plăți, urmează să fie impuse la impozit fonciar, fiind clădiri particulare ale comunelor, producătoare de venituri. (*Cas. III, deciziunea fiscală No. 59 din 4 Febr. 1920, prin care s'a admis recursul fiscalului.*)